ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΤΣΕΝΟ ΒΕΡΓΚΑ

Ο ΣΤΡΑΓΓΑΛΙΣΤΗΣ

ΕΙΜΑΙ τρελλός; Ὄχι! Δὲν τρελλάθηκα ἀκόμη... Μὰ εἶμαι νευρασθενής. Αὐτὸ τὸ ξέρω πολὺ καλά: Τὸ καταλαβαίνω...

Καὶ τώρα πρέπει νὰ σᾶς διηγηθῶ τὴν ἐφιαλτικὴ περιπετειά μου, τὴν τραγικὴ ἱστορία μου, ποὺ ἄρχισε ξαφνικά, ἕνα πρωῒ τοῦ περασμένου Νοέμβρη, ἕνα βροχερὸ καὶ πένθιμο πρωῒ, ἀξέχαστο γιὰ μένα, ποὺ πήγαινα μὲ τὸν σιδηρόδρομο ἀπὸ τὴ Ρώμη στὸ Βιντέρμπο.

Γιατὶ ἔκανα αὐτὸ τὸ ταξεῖδι; Μὲ εἶχε καλέσει κοντά της μιὰ γρηὰ κι' ἰδιότροπη θεία μου, ποὺ βρίσκεται πάντα στὰ τελευταῖα της δυὸ φορὲς τὸ χρόνο. Κι' ὡστόσο ἔχει περάσει τὰ ἑνενῆντα κι' εἶνε πιὸ γερὴ καὶ πιὸ ὑγιὴς κι' ἀπὸ μένα τὸν ἴδιο, ποὺ ἔχω τὰ μισὰ χρόνια της.

Ταξεῖδευα, ὅπως σᾶς εἶπα, μὲ τὸ τραῖνο. Τὰ τοπεῖα ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο εἶχαν μιὰ τραγικὴ ὄψι, κάτω ἀπὸ τὸν βαρὺν καὶ σκοτεινὸ οὐρανό: Ὅλα ἦσαν ὑγρὰ καὶ πένθιμα.

Μέσα στὸ βαγόνι ἦταν πολὺς κόσμος, γυναῖκες κι' ἄνδρες, ποὺ πήγαιναν στὰ προάστεια. Τὰ πρόσωπά τους ἦσαν σκυθρωπά, χλωμὰ καὶ τὰ μάτια τους λυπημένα. Κανεὶς δὲν εἶχε κέφι ἐκεῖνο τὸ βροχερὸ καὶ μελαγχολικὸ πρωΐ.

Στὸ σταθμὸ τῆς Βίνια ἕνας παράξενος ἄνθρωπος, μ' ἀπαίσιο πρόσωπο, μπῆκε νευρικὰ μέσα στὸ βαγόνι καὶ μὲ χειρονομίες τρελλοῦ, προχώρησε σπασμωδικὰ πρὸς τὴ θέσι μου. Εἶχε ἄτιαχτα γένεια καὶ μαλλιὰ καὶ δυὸ τραγικὰ μάτια ποὺ ἔρριχναν τριγύρω φοβισμένα καὶ ὕποπτα βλέμματα. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ ἔκανε τὴ μεγαλείτερη ἐντύπωσι, ἦταν τὰ κίτρινα καὶ διαφανῆ χέρια του: Θέλεγε κανεὶς πὼς τὰ νευρικὰ καὶ μακρυὰ δάχτυλά του ἀναζητοῦσαν ν'ἁρπάξουν κάτι, νὰ τὸ σφίξουν μὲ δύναμι, νὰ τὸ πνίξουν. Ἐκεῖνα τὰ ἐγκληματικὰ χέρια ἦσαν δίχως ἄλλο χέρια στραγγαλιστοῦ. Κι'ἀλήθεια, δὲν εἶχα γελαστῆ... Ἐκεῖνα τὰ κίτρινα καὶ σπασμωδικὰ δάχτυλα εἶχαν πνίξει μιὰ γυναῖκα!...

Αὐτὸ τὸ ἔμαθα ἀπὸ τὸν ἴδιο, μόλις κατέβηκαν κι' οἱ τελευταῖοι ἐπιβάτες στὸ Μπρατσιάνο καὶ μείναμε μονόχοι μέσα στὸ βαγόνι.

Ὅταν ξεκίνησε πάλι τὸ τραῖνο, ὁ ἄγνωστος ποὺ καθόταν ἀπέναντί μου, κάρφωσε τὰ μάτια του μέσα στὰ δικά μου καὶ μοῦ εἶπε μὲ μιὰ ραγισμένη καὶ πένθιμη φωνή:

—Σᾶς παρακαλῶ, κύριε, ἀκοῦστε με... Ἐδῶ καὶ δώδεκα μῆνες εἴσαστε ἔνορκος στὸ Κακουργιοδικεῖο τῆς Ρώμης. Εἴσαστε ὁ ἔνορκος ἀριθ. 3· Μὴ μοῦ πῆτε πὼς δὲν εἶνε ἀλήθεια.. Ἐσεῖς, ὁ Σάντρο Ροσσίνι, εἴσαστε ὁ ἔνορκος ἀριθ. 3.

Ἦταν ἀλήθεια. Ἐδῶ κι' ἕνα χρόνο ἤμουν ἔνορκος στὴ δίκη ἑνὸς δολοφόνου: Εἶχε στραγγαλίσει μιὰ γυναῖκα σ' ἕνα μυστηριῶδες σπίτι τοῦ Ἄντσιο.

—Θυμᾶστε; μοῦ ξαναεῖπε ὁ ἄγνωστος ὕστερ' ἀπὸ μιὰ ἀγωνιώδη σιγή. Ὁ ἔνοχος καταδικάσθηκε σὲ ἰσόβια δεσμὰ μὲ ἑξη ψήφους κατὰ τεσσάρων. Αὐτὸς ὁ δύστυχος βρίσκεται σήμερα στὰ κάτεργα γιὰ μιὰ μόνο ψῆφο. Γιὰ μιὰ ψῆφο!... Τί ψηφίσατε τώρα ἐσεῖς, δὲν ξέρω. Μὰ ἂν τὸ ἔκτο ναὶ ἦταν τὸ δικό σας, μάθετε ὅτι ὁ ἄνθρωπος ποὺ καταδικάστηκε εἶνε ἕνας ἀθῶος! Ὁ πραγματικὸς δολοφόνος ἐκείνης τῆς γυναίκας, εἶνε ἕνας ἄλλος. Ἐγώ! Ναί!... Ἐγὼ τὴν στραγγάλισα!

Κι' ἄξαφνα ὁ ἄγνωστος σηκώθηκε ἀπὸ τὴ θέσι του.

—Ἐπιτέλους! ἔκανε μ' ἕνα βαθὺ ἀναστεναγμό. Μίλησα πειά... Εἶνε καιρὸς τώρα ποὺ μὲ βασάνιζε ἡ τύψις. Καὶ τώρα, πρὶν γίνω πάλι ἄφαντος, πρὶν ξαναγυρίσω στὸ σκοτάδι μου, κυττάξτε με καλὰ στὸ πρόσωπο. Πρέπει νὰ χαράξετε στὴ μνήμη σας τὰ χαρακτηριστικά μου. Ἔτσι θὰ μπορέσετε νὰ βοηθήσετε τὴν ἀστυνομία νὰ μὲ πιάση. Καταλαβαίνετε πολὺ καλὰ ὅτι αὐτὸ εἶνε τὸ καθῆκον σας, ἂν εἴσαστε ἕνας τίμιος ἄνθρωπος.

Κι' ἔκτνε νὰ ὁρμήση πρὸς τὴν ἔξοδο. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως τὸν ἅρπαξα ἀπὸ τοὺς ὤμους καὶ τὸν ἔρριξα πάνω στὸν καναπέ.

Ἐκεῖνος τὰ ἔχασε καὶ μὲ κύτταξε κατάπληκτος.

—Μὰ τί κάνετε; οὔρλιαξε μὲ λύσσα. Τρελλαθήκατε; Νομίζετε πὼς θ' ἀφήσω νὰ μὲ πιάσουν τόσο ἀνόητα; Μὰ τότε δὲν πήγαινα καλύτερα νὰ παραδοθῶ μονάχος μου στὴν ἀστυνομία; Σᾶς ἐξομολογήθηκα τὸ μυστικό μου γιὰ νὰ ξαλαφρώσω λίγο τὴ συνείδησί μου ἀπὸ τὸ μαρτύριο τῆς τύψεως. Μὰ δὲν θὰ σᾶς ἀφήσω νὰ μὲ πιάσετε...

Καὶ βγάζοντας ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα πιστόλι, μὲ κράτησε ἀκίνητο, ὥς ποὺ ἔφτασε στὴν ἔξοδο τοῦ βαγονιοῦ. Ἀπὸ ἐκεῖ χάθηκε ξαφνικὰ ἀπὸ τὰ μάτια μου.

* * *

Ἐκείνη ἡ περίφημη δίκη τοῦ στραγγαλιστοῦ εἶχε κρατήσει μιὰ ὁλόκληρη ἑβδομάδα. Τί τραγικὲς μέρες! Σᾶς ἐξομολογοῦμαι ὅτι δὲν ἤξερα τί νὰ κάνω, ποιὸν νὰ πιστέψω. Ὅλος ὁ κόσμος μοῦ ἔδινε ἀνεύθυνες συμβουλές. Κι' ἐγώ, δὲν μποροῦσα νὰ πάρω μιὰ ἀπόφασι. Οὔτε ὁ εἰσαγγελεὺς μὲ εἶχε πείσει πὼς ἦταν ἔνοχος ὁ κατηγορούμενος, οὔτε ὁ δικηγόρος του πὼς εἶνε ἀθῶος.

Καὶ ἡ τρομερὴ στιγμὴ τῆς ἀποφάσεως πλησίαζε. Ὅλοι οἱ ἔνορκοι ἀποσυρθήκαμε γιὰ νὰ κρίνουμε τὸν κατηγορούμενο. Ὁ πρόεδρος μᾶς μοίρασε ἀπὸ ἕνα χαρτί. Μηχανικὰ πῆρα τὴν πέννα. Τὸ χέρι μου ἔτρεμε... Μὰ δὲν ἤξερα τί ν' ἀποφασίσω. Τὸ μυαλό μου εἶχε σταματήσει· Δὲν μποροῦσα νὰ σκεφθῶ!..

Καὶ τότε, μὲ τὴν πονηρία ἑνὸς μαθητοῦ ποὺ ἀντιγράφει ἀπὸ τὸν ἄλλον, ἔρριξα μιὰ λοξὴ ματιὰ στὸ χαρτὶ τοῦ συναδέλφου μου, ποὺ καθόταν ἀριστερά μου καὶ διάβασα: Ναί. Δίχως νὰ ξέρω τί κάνω, ἔγραψα κι' ἐγὼ ναὶ κι' ἔδωσα τὴν ψῆφο μου.

Ἡ ἀπόφασις ἦταν τρομερή: Τὰ κάτεργα, ὁ τάφος τῶν ζωντανῶν, ὁ θάνατος.

* * *

Καὶ τώρα, ἀνάμεσα στὴ Ρώμη καὶ στὸ Βιτέρμπο ἕνας ἀπαίσιος ἄνθρωπος, ὁ πραγματικὸς ἔνοχος, μοῦ εἶχε ἐξομολογηθῆ τὸ ἔγκλημά του. Κι' ἐγὼ εἶχα τὴν ἠθικὴ ὑποχρέωσι νὰ τὸν καταγγείλω γιὰ νὰ τὸν συλλάβουν.

Κατέβηκα λοιπὸν στὸν πρῶτο σταθμὸ κι' ἔτρεξα ἀμέσως στὴν ἀστυνομία. Ἐκεῖ πέρα διηγήθηκα τὴν παράξενη συνάντησί μου, μὰ ὁ ἑνωμοτάρχης, ἀντὶ νὰ κρατήση τὴν κατάθεσί μου, ἔσκασε στὰ γέλια. Ὅταν μάλιστα τελείωσα, μοῦ εἶπε:

—Ἐλᾶτε, ἡσυχάστε.. Θέλετε ἕνα τονωτικό; Ἕνα κονιάκ;

Καὶ καθὼς ἐγὼ προσπάθησα πάλι νὰ τὸν πείσω νὰ μὴ χάνη τὸν καιρό του, γιατὶ ὁ στραγγαλιστὴς μποροῦσε νὰ τοῦ ξεφύγη, ἐπρόσθεσε, γελῶντας:

—Θὰ ὑποφέρετε ἀπὸ τὰ νεῦρα σας... Ἔ, διάβολε, τὶς ξέρω ἐγὼ αὐτὲς τὶς κρίσεις!... Μὰ θὰ περάσῃ!.. Θὰ δῆτε πὼς θὰ περάσῃ..

Κι' ἔπειτα ἔσκυψε καὶ ψιθύρισε κάτι σ' αὐτὶ ἑνὸς χωροφύλακα.

—Μὲ παρεξηγῆτε! τοῦ φώναξα, κατακόκκινος ἀπὸ τὸ θυμό μου. Εἶμαι ὁ Σάντρο Ροσσίνι!...

—Ἡσυχάστε... Ἡσυχάστε. ἔκανε ὁ ἑνωμοτάρχης. Σὲ λίγο θάρθη ἕνας γιατρός...

"Ὡρμησε προς τὴν ἔξοδο τοῦ σταθμοῦ...

Ἤμουν χαμένος! Ἔκανα νὰ φύγω, μὰ οἱ χωροφύλακες μ' ἅρπαξαν ἀμέσως καὶ μὲ παρέδωσαν στὸ γιατρὸ ποὺ ἔμπαινε κείνη τὴ στιγμὴ στὸ τμῆμα.

Ἀπὸ τότε ἄρχισε ἡ τραγωδία μου: Μ' ἔκλεισαν σ' ἕνα τρελλοκομεῖο, μοῦ πέρασαν τὸν ζουρλομανδύα, μὲ βασάνισαν μὲ κρύα ντοὺς καὶ ὕστερ' ἀπὸ τρεῖς μέρες, μ' ἄφησαν ἐλεύθερο, ἀφοῦ τηλεγράφησαν στὴ Ρώμη κι' ἔμαθαν ποιὸς εἶμαι...

Πῆρα τότε τὸ τραῖνο, γιὰ νὰ γυρίσω πίσω, μὰ στὸ σταθμὸ τῆς Βίνια, κυττάζοντας ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο, εἶδα τὸν ἀπαίσιο στραγγαλιστὴ νὰ κάθεται στὸν στενὸ πάγκο τοῦ σταθμοῦ, κοντὰ σ' ἕνα αὐτόματο μηχάνημα, ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν σοκολάτες. Ὁ ἄγνωστος μόλις μὲ εἶδε, τινάχτηκε ὄρθιος κι' ὥρμησε πρὸς τὴν ἔξοδο τοῦ σταθμοῦ Μὰ μόλις εἶδε τοὺς ἀστυφύλακες ποὺ φύλαγαν ἐκεῖ πέρα, ἄλλαξε ἀπότομα διεύθυνσι, πήδησε κάτω στὶς γραμμὲς κι' ἔκανε νὰ βγῆ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τῆς ἀποθάθρας. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὅμως ἐρχόταν τὸ ἄλλο τραῖνο κι' ὁ στραγγαλιστής, χάθηκε κάτω ἀπὸ τὶς ρόδες...

* * *

Γύρισα στὴ Ρώμη μ' ἄρρωστα νεῦρα, σὰν ἕνας ἄνθρωπος ποὺ μόλις βγῆκε ἀπ' τὸ τρελλοκομεῖο. Ὅλος ὁ κόσμος τώρα νομίζει πὼς εἶμαι τρελλός. Κανεὶς δὲν μὲ πιστεύει. Κανεὶς δὲν παραδέχεται ὅτι εἶδα μὲ τὰ μάτια μου τὸ θάνατο τοῦ πραγματικοῦ ἑνόχου. Ὅλοι μὲ κυττάζουν μ' ἕνα εἰρωνικὸ χαμόγελο καὶ σηκώνουν τοὺς ὤμους τους ἀδιάφορα Μὰ δὲν εἶμαι τρελλός! Ὄχι!... Εἶμαι ἕνας νευρασθενής, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ σώση ἕναν ἀθῶο ἀπὸ τὰ κάτεργα!...

ΤΣΕΝΟ ΒΕΡΓΚΑ